

**Modře označené štítky znamenají,
že není zaplacené předplatné!
Předplatné na jeden rok je
38,10+ 1,90 (GST) = 40 kan. dolarů
Cena 1.62 + 0.08 (GST) = 1.70 dolaru.**

Agreement # 40005374/ Registration # 09089

**Datum, dokdy jsou
noviny předplaceny,
je v pravém horním
rohu štítku!**

J Time
Committed
Á dělá
convenu

**Telefon: 416/530-4222
Fax: 416/530-0069
E-mail: abe@zpravy.ca
abe@satellite1-416.com**

ČESKOSLOVENSKÝ ČTRNÁCTIDENÍK - CZECHOSLOVAK BI-WEEKLY

No. 22.

(422.)

Vol. 18.

satellite 1-416

Thursday,

November 20,

2008

Published by ABE, P. O. Box 176, Station „E“, Toronto, Ontario, Canada M6H 4E2

www.satellite1-416.com nebo www.zpravy.org nebo www.zpravy.ca

Když se stadion vrátí na sídliště a galerie do města

Ivan Bunin krátce před tím než emigroval z Ruska si stěžoval, že je najednou v zemi tak strašně neutulno. Měl pravdu. Stejný pocit jsem měl v sedmdesátých letech v Praze. Přestože zde byla spousta krásných staveb, nelákaly mne. Raději jsem se potloukal starými Vršovicemi, Žižkovem, Karlínem. Tam jakoby zůstávalo něco, co mělo duši.

Nedávno jsem zavítal ve Vršovicích do hospody „U Osvaldů“, kam jsem chodil svému otci pro pivo. Chtěl vždycky třičtvrté, což byla jedna velká a jedna malá desítka. Většinou to stálo dvě koruny. I řekl jsem majitelce, že jsem sem chodil tátovi před padesáti léty pro pivo, že tam u toho stolu sedával domovník Schönherr a pod schody že byla trafika. Podívala se na mne, co to melu a spěchala dál za svými kšefty.

Těžko jsem jí mohl vysvětlit, že to byla jedna ze dvou hospod široko daleko, kam se dalo chodit na pivo nebo dokonce si jedno dát před fotbalem nebo snad dokonce i po něm. A při tom každý zápas to byla událost, o které se u nás na sídlišti dlouho diskutovalo. Tak dvě tři hodiny před zápasem se v ulici objevili první chodci s deštníky, kteří mířili ke stadionu. Během půl hodiny proud lidí zesílil, až se změnil v dav. To už jsme museli být na stadionu, nad jedním ze dvou tunelů nebo, když jsme přišli pozdě, museli jsme až dolů k plotu, abychom něco viděli. Pamatuji se, že když jsem byl na svém prvním zápase v roli platicího diváka (před tím jsem tam byl hodněkrát pouze v roli čumila, který podlehl plot nebo prolezl mříží u vchodu,) viděl jsem tam chlapce asi stejně starého jako já ve vozičku. Později jsem se dověděl, že se jmenuje Péta. Péta nechodil, nemluvil, ale miloval fotbal. Časem si vybojoval místo u půlící čáry. Jednou ho chtěl rozhodčí vykázat do patřičné vzdálenosti, ale setkal se s takovou nevolí diváků jako při nejhorším faulu, a od svého záměru upustil.

Půl hodiny před koncem zápasu se objevil první nespokojenec, pesimista, či nepřítel, který opouštěl stadion a mířil na tramvaj. Když byl stav nepřívzný, dav opouštěl stadion i pět minut před koncem, pak visely na tramvajových tyčích a ve Vršovicích se objevovala čísla tramvajů, která jsme tam nikdy

SEVERNÍ STĚNA AGO - ZE VNITŘÍ

W. COLE: MATKA A DÍTĚ
SOCHA Z DÁMSKÉ OBUVI

jindy nespátli. To se během let nějak vytratilo. Stadión zpustnul. Hrál se na Strahově. Zdálo se, že je ta slavnostní atmosféra nenávratně pryč.

A přesto před časem to začalo znovu bublat. Lidé si začali povídat, že se bude stavět, nebo že se už začalo stavět, či že se nestaví, že stavba vážně nebo že to docela slušně pokračuje. A najednou to tu bylo. Byl tu nový stadion a lidi se nemohli dočkat. A ačkoliv se zde mělo začít oficiálně hrát až na podzim, atmosféra a očekávání byly tak silné, že se to risklo a hrál se zde již poslední jarní zápas. Málodky se lidé těšili na novou stavbu jako tehdy. A v předvečer zápasu jsem potkal u vchodu staršího muže, invalidu v tříkolce, kterého doprovázela nějaká paní. Pozdravil jsem ho „Nazdar, Péto!“ A paní mně vysvětlila, že Péta má strach, jak se tam zítra dostane, protože pro něj je to všechno nové. Do města se vrátilo, možná jen na chvíli, to útulné něco, co nenahradí ani ten nejlepší televizní přenos ligy mistrů.

Spousta staveb hotelů, kongresových center, obchodních domů, ale i třeba stavba Královského ontarijského muzea, Torontské opery či Air Canada Centre mne nechávala chladným, přestože měnily tvář města, ale z nějakého zvláštního důvodu toto neplatilo o Ontarijské galerii - Art Gallery of Ontario. Tentokrát jsem opět jezdil okolo a říkal si, jak to můžou stačit, že se to nehýbe... A pak konečně k tomu došlo a najednou je tu budova, kde člověk může opět spatřit impresionisty Alfreda Sisleyho, Clauda Moneta, ale i zcela nový obraz od Paula Gauguina, či Rubense a pak, co našince obzvláště potěší, mezi velikány nalezneme rodáka z Opočna Františka Kupku (1871-1957). Jeho *Studii okolo bodu* AGO zakoupila v pařížské aukci díky finančním prostředkům z nadací Nory Harrisové a Marvina Gelbera. Není to však jediné místo, které nám připomene něco od nás? jsou zde mj. i fotografie Josefa Sudka (1896-1976) *Portrét a Květina v okně* a portrét od Františka Drtikola (1883-1961).

Pamatuji se, že když jsem přišel do Kanady, tak jsem věděl, že jediný obraz od Oskara Kokoschky (1886-1980) je v Národní galerii. Zašel jsem tam a bylo mi řečeno, že je v depozitáři, ale

na požádání mně obraz ukázali. Potěšitelné je, že nová AGO má mnohem větší výstavní prostory a že zde ukazuje velkou sbírku *Group of Seven*, a to jak obrovské obrazy Lawrence Harrise, tak i menší oleje, které byly doposud pouze v zásuvkách. Jedna místnost je věnována kanadskému malíři Williamu Kurelkovi (1927-1977), který dokázal zachytit atmosféru na prérích. Jeho humor a zároveň spiritualita má svoji zvláštní sílu.

Ne příliš šťastné je spojení italských sochářů s novodobými až kyčlovými porcelánovými figurkami, či podobný pokus o spojení starých mistrů s jakousi moderní abstraktní kresbou či televizními obrazovkami. Chápu poselství, že staří mistři mají co říci i dnes a na druhou stranu i van Gogh nebyl uznáván ve své době, ale stále si kladu otázku nad budovou *Royal Ontario Museum*, kdy se moderní krychle vlamuje do staré kamenné stěny. Ano takový je život, prolínání nového a starého. Jenže musí to být za každou cenu? Musel se tento předvídatelný trend objevit právě zde?

Naopak velice pěkně působí moderní sochy, obzvláště, když je použít ke konstrukci materiál jako boty či součástky kol, jak to můžeme vidět u současného amerického výtvarníka Willieho Cola. Přitom místnost, kde jsou sochy Henryho Moora (1898-1986) zůstala zachována. Skutečně pohádková je severní stěna, kde se připravovala instalace dřevěných soch a kde máme pocit jako bychom byli přímo na Dundas Street.

A co se zatím dělo na ulici Dundas? Ještě pozdě večer jsem viděl fotografie, kameramany a novináře, jak pořízují snímky nové galerie. Po čase si město na novou budovu zvykne a budou zde fotografovat pouze turisté. Kdo si napsal, že všechna města jsou stejná, rozlišujeme je pouze podle několika charakteristických staveb. Budova *Art Gallery of Ontario*, podle architekta Franka Gehryho, bude patřit ke stavbám, které určí identitu tohoto města. Když některá stavba způsobí, že se lidi do ní těší, že mají pocit útulnosti, pak je to dobře, i když jde třeba jen o stadion. Ale když k tomu dopomůže galerie, pak je to dvojnásob dobře.

Aleš Březina

J. SUDEK: KVĚTINA V OKNĚ MÉHO STUDIA

© AGO